

Kratki zapis uz 85 ljeta bake Mariške

»Samo se volite, deca, najte čekati da starost dojde! Kaj bumo sad svirali?« »Šezdesetčetiri?« »Joj, kad sam ja imala šezdesetčetiri bila sam najžešće zaljubljena!« Naravno, to je jedan dio danas već legendarnih komentara bake Mariške prilikom javnih nastupa, posebno onih kada je publika ponese i zanese.

U koprivničkim novinama neposredno nakon prvoga svjetskog rata pronašli smo i obavijest o nastupu koprivničke gradske glazbe koji će voditi gospodin Holoubek. Tko bi pomislio da će od brojne njegove djece (a svi odreda su glazbeno obrazovani!) slavu obitelji i grada na svojim krhkim plećima pronijeti čak i svijetom baš Mariška, a ne Adek, Emil ili netko drugi od zaista perspektivnih muzičara! Mariška, koja je rođena od oca Čeha i majke Mađarice (moramo primijetiti da je ova kombinacija gena za glazbenu nadarenost već unaprijed dala naslutiti što će se u obitelji zbivati), rođena je u Esztergomu u Mađarskoj još daleke 1904. godine, da bi kao dijete kroz istu državu – Austro-Ugarsku Monarhiju – s roditeljima, sestrama i braćom preselila u Koprivnicu, zatim pohađala glazbenu školu u Zagrebu, te u Koprivnici ostavila neizbrisivi trag postajući joj jednim od »zaštitnih znakova«.

Nisu samo glazbene poduke koje je davala mnoštvu danas priznatih i poznatih Koprivničana, kao i onih izvan Koprivnice, a niti onima manje poznatima, razlogom za to. Niti činjenica da i danas, navršivši svojih časnih osamdesetipet, podučava violinu i harmoniku male osnovce željne sviranja i znanja koje je ipak nemoguće steći kratkotrajnom redovitom nastavom glazbenog odgoja u školi. Niti činjenica da je svirala s mnoštvom živućih ili danas već pokojnih muzičara – profesionalaca i amatera, uživajući u »svojoj« glazbi, kako onoj pučkoj, od narodnih i starogradskih napjeva do šlagera, countryja i rocka, tako i klasičnoj, na kojoj je pretežno i obrazovana.

Baka Mariška jest koprivnički »zaštitni znak«: ne samo zbog činjenice da je godinama, hodajući polako od središta grada ili tržnice do svoje kuće ili obrnuto, dijelila djeci bombone i žvakaće, ili što je, jedva se krećući, uvijek imala riječi razumijevanja i utjehe za svakoga prolaznika, znanog i neznanog, koji joj se potužio da ima kakve probleme. Niti zbog toga što je u ratnim godinama, kada je bilo najgore i najteže i njezinoj obitelji, preko Crvenog križa nje govala bolesne i ranjene. Niti samo stoga što je godinama svirala i u crkvi i za liječnice alkoholičare i na nekima od proslava tzv. državnih praznika, kao i za rođendane ili slične fešte svojih poznatih i dragih kao i onih gotovo potpuno nepoznatih.

Baka Mariška (službeno još i **Holoubek-Funjak**) nezaobilazni je i nezaboravni dio Koprivnice zbog svake takve pojedinačne činjenice i zbog svih takvih i slič-

Baka Mariška u pauzi jednoga od nastupa u koprivničkom Disko-klubu

nih činjenica zajedno. Ipak, ono po čemu je postala najviše poznata kao »baka Mariška iz Koprivnice« jest period njezina života od toploga ljeta 1982. godine, tj. od osnivanja MARIŠKA BANDA. Danas je to činjenica koje se nitko od ljudi koji su svirali s njom ne smije i ne treba stidjeti, upravo obrnuto. Od prvoga nastupa u ne-

dovršenom Disko-klubu na Trgu maršala Tita, 2. kolovoza 1982. godine, pa sve do u ovome momentu najsvježijeg nastupa u velikoj »Ciboninoj« dvorani u Zagrebu (»Show bez granica«, 18. svibanj 1989. godine), gdje je nastupila pred više od deset tisuća ljudi, prošlo je sedam godina s ukupno više od četrdeset javnih nastupa toga sastava. Sastav je mijenjao članove, ali ono najvažnije uvijek je bilo isto – mlado srce bake Mariške. Nastupi, od Koprivnice do Murske Sobote, od Zagreba do Virovitice, od Čakovca i Varaždina do Bjelovara i Križevaca, kao i drugih manjih mjesta samo su učvršćivali njezinu popularnost. Tomu je pridonijelo i nekoliko tonskih zapisa na radio-valovima (usput: koprivnički radio-pregaoci nikad nisu imali dovoljno interesa za takvo što!), kao i pojavljivanje u više televizijskih emisija. Izvan granica Jugoslavije odnijeli su uspomene na nastupe Mariške i njezina sastava uživo brojni sudionici susreta djece svijeta na Podravkinom rekreacijskom centru, kao i »naši« Amerikanci iz Hrvatske bratske zajednice, za koje je svirala u prostorima Zagrebačkog veselajma.

Kulminacija, nakon čega su uslijedila brojna pisma, od Kamnika, Mengeša i Ljubljane do Rume, Vršca, Sarajeva i Dubrovnika, bila je s televizijskim filmom Petra Krelje snimljenim za TV Zagreb 1985. godine: naravno, radi se o filmu s naslovom »Mariška band«, koji je snimljen u Koprivnici, a montiran u dvije verzije dobio nekoliko priznanja, od kojih je najvažnije ono u Leipzigu.

Kako to obično biva, baka Mariška je postala slavnom širom svijeta, ali joj to nije niti malo izmijenilo financijsku situaciju, kao ni relativnu osamljenost u raspadajućoj se staroj kući. Danas, nakon što je čak stoički ali i s tihim negodovanjem izdržala nekoliko mjeseci u staračkom domu, noseći glazbom i dosjetkama malo vedrine u živote bolesnih ili tužnih žena koje su boravile ondje s njom a u pravilu su bile mlađe od nje, Mariška živi ipak mnogo ljepše, okružena pažnjom kao što i zaslužuje.

Mnogo toga se o baki Mariški može još napisati ili ispričati, no u »Podravskom zborniku«, koji godinama izlazi u nakladi Muzeja grada Koprivnice, ustanove koja je od samih početaka »Mariška banda«, kada je pokojni Mladen Jakupec oformio prvu čvrstu jezgru sastava, otvorila vrata za brojne pokuse i pokoji javni nastup ili snimanje njezinoga banda, zasad toli. Naravno, uz napomenu da krajem ove godine izlazi iz tiska knjiga s mnogim znanim ili manje znanim detaljima o Mariški, njezinu sastavu i svemu oko nje: autori su Ivan Bratković i Z. Marković, a bit će opremljena brojnim fotografijama više autora, te crtežima Romana Baričevića, Zorana Cara i još nekih stvaratelja. U povodu promocije knjige bit će prije Nove godine upriličen još jedan u nizu nastupa Mariške i njezina banda, uz izložbu likovnih radova o njoj, projekcije televizijskih emisija i mnogo drugoga. A našoj dragoj baki Mariški poželimo još mnogo nastupa i vedrine.